

IN.EM.Y. - ΕΣΕΕ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΣΣΕ

Εξελίξεις στην Οικονομία & στο Εμπόριο

**ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ
INEMY – ΕΣΣΕ**

ΔΕΛΤΙΟ 6 | ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2017

“Οι απόψεις στο παρόν Δελτίο είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα της ΕΣΣΕ. Η ΕΣΣΕ δε φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια και πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει το Δελτίο”.

Τα υψηλά ποσοστά εκπτώσεων δεν κατάφεραν να τονώσουν τον τζίρο του Αυγούστου

Σύμφωνα με το μηνιαίο δελτίο του ΙΝΕΜΥ, οι κυριότερες οικονομικές εξελίξεις για το μήνα Οκτώβριο του 2017, τόσο στον κλάδο του Εμπορίου όσο και στην ελληνική οικονομία εν γένει, συνοψίζονται ως εξής:

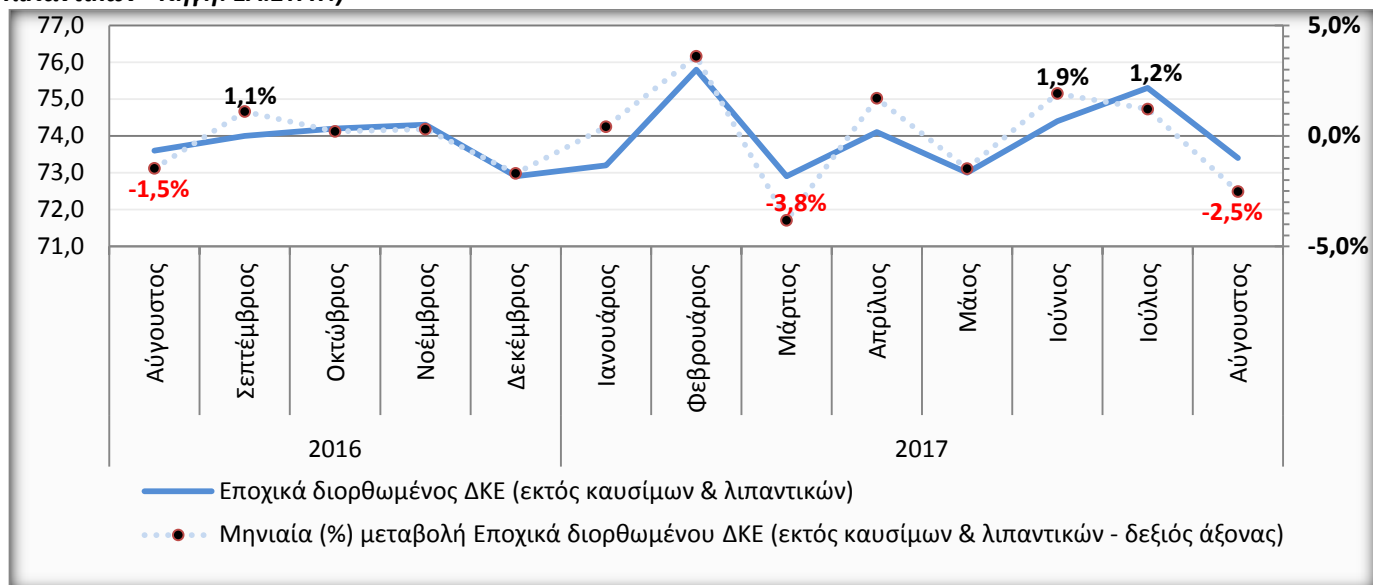
- Μείωση του τζίρου - εκτός καυσίμων - στο Λιανικό Εμπόριο, τόσο σε μηνιαία όσο και σε ετήσια βάση.
- Καταγραφή θετικού ισοζυγίου ροών μισθωτής απασχόλησης (Εργάνη) στον ιδιωτικό τομέα.
- Αύξηση του ελλείμματος ισοζυγίου αγαθών, τόσο σε μηνιαία όσο και σε ετήσια βάση.
- Μείωση της αξίας των ακάλυπτων επιταγών και των απλήρωτων συναλλαγματικών, τόσο σε μηνιαία όσο και σε ετήσια βάση.
- Περαιτέρω αποκλιμάκωση του ποσοστού ανεργίας σε μηνιαία όσο και σε ετήσια βάση.
- Ενίσχυση σε μηνιαία και ετήσια βάση του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή/επιπέδου τιμών.

Επιδείνωση σημαντικών δεικτών του Εμπορίου σημειώθηκε κατά τη διάρκεια του Οκτωβρίου 2017 (μήνας αναφοράς: Αύγουστος 2017), μετριάζοντας τη θετική εικόνα που είχε αρχίσει να διαμορφώνεται το τελευταίο χρονικό διάστημα. Οι πωλήσεις στα καταστήματα λιανικής κατέγραψαν υποχώρηση τόσο σε μηνιαία όσο και σε ετήσια βάση, μία εξέλιξη εκ διαμέτρου αντίθετη με την τάση των δύο πρώτων μηνών του καλοκαιριού. Παράλληλα, οι ροές μισθωτής απασχόλησης στο Λιανικό Εμπόριο κατέγραψαν αρνητικό ισοζύγιο, την ίδια στιγμή που η τάση για το σύνολο της οικονομίας κινήθηκε στην ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση (θετικό ισοζύγιο). Εκείνη όμως η παράμετρος που προκαλεί το μεγαλύτερο προβληματισμό αφορά στο εμπορικό ισοζύγιο αγαθών, το οποίο για δεύτερο συνεχόμενο μήνα εμφανίζει διεύρυνση του μηνιαίου αλλά και του ετήσιου ελλείμματός του. Η αδυναμία ενίσχυσης της εγχώριας παραγωγής και η έντονη εξάρτηση από τις εισαγωγές σε συνδυασμό με την επιβράδυνση των εξαγωγών, εξαιτίας και της ανατίμησης της ισοτιμίας του ευρώ, συνιστούν ανασταλτικό παράγοντα στην προσπάθεια τόνωσης της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων. Αντιθέτως, η αύξηση των καταθέσεων των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων σε συνδυασμό με τη μείωση της εξάρτησης από τον ΕΛΑ, τη συρρίκνωση της αξίας των ακάλυπτων επιταγών/απλήρωτων συναλλαγματικών αλλά και τη συνεχιζόμενη αποκλιμάκωση του ποσοστού ανεργίας, αντισταθμίζουν, έως ένα βαθμό, την προαναφερθείσα αρνητική εικόνα.

Πίνακας 1: Συνοπτική απεικόνιση των βασικότερων μεγεθών της ελληνικής Οικονομίας και του Εμπορίου (μηνιαία δημοσίευση στοιχείων)

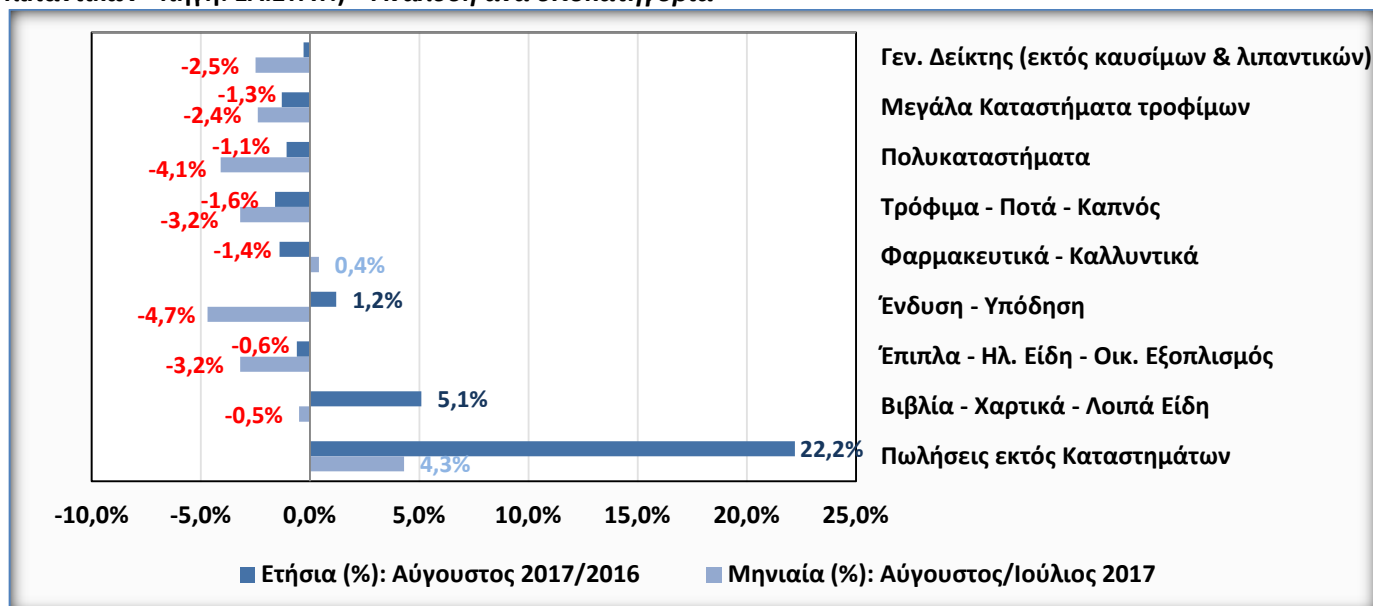
	Περίοδος αναφοράς	Μηνιαία (%)	Ετήσια (%)
1. Εναρμονισμένος ΔτΚ (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)	Σεπτέμβριος 2017	1,2%	1,0%
2α. Αριθμός Απασχολουμένων (Μηνιαία Έρευνα Εργατικού Δυναμικού - ΕΛ.ΣΤΑΤ.)	Ιούλιος 2017	+ 13.300 άτομα	+ 93.400 άτομα
2β. Αριθμός Ανέργων (Μηνιαία Έρευνα Εργατικού Δυναμικού - ΕΛ.ΣΤΑΤ.)		- 12.700 άτομα	- 119.000 άτομα
3α. Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Λιανικό Εμπόριο (Εποχικά διορθωμένος, εκτός καυσίμων - ΕΛ.ΣΤΑΤ.)	Αύγουστος 2017	- 2,5%	- 0,3%
3β. Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο (Εποχικά διορθωμένος, εκτός καυσίμων - ΕΛ.ΣΤΑΤ.)		- 2,5%	1,0%
4. Έλλειμμα Ισοζυγίου Αγαθών (ΤτΕ)	Αύγουστος 2017	11,2%	42,9%
α. Εξαγωγές αγαθών		-16,8%	5,3%
β. Εισαγωγές αγαθών		-5,8%	19,9%
5α. Αξία ακάλυπτων επιταγών (Τειρεσίας - (%) μεταβολές ποσών)	Σεπτέμβριος 2017	-10,2%	- 18,5%
5β. Αξία απλήρωτων συναλλαγματικών (Τειρεσίας - (%) μεταβολές ποσών)		-11,7%	- 20,9%
6. Σύνολο καταθέσεων/ρέπος Ιδιωτικού τομέα (ΤτΕ)	Σεπτέμβριος 2017	+ 56 εκ. €	- 0,72 δις €
α. Μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων		+ 0,42 δις €	+ 2,87 δις €

Διάγραμμα 1: ΔΚΕ στο Λιανικό Εμπόριο – Αύγουστος 2017 (Εποχικά διορθωμένος, εκτός καυσίμων & λιπαντικών - πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

- Πτωτική πορεία τόσο σε μηνιαία (Αύγουστος/Ιούλιος 2017: -2,5%) όσο και σε ετήσια (Αύγουστος 2017/2016: -0,3%) βάση κατέγραψε στη διάρκεια του τελευταίου καλοκαιρινού μήνα ο εποχικά διορθωμένος - χωρίς τα καύσιμα - ΔΚΕ στο Λιανικό Εμπόριο. Η συρρίκνωση της ιδιωτικής κατανάλωσης τον Αύγουστο του τρέχοντος έτους διέκοψε τη θετική πορεία την οποία είχε αρχίσει να διαγράφει ο δείκτης στη διάρκεια των μηνών Ιουνίου – Ιουλίου (+1,9% & +1,2% αντίστοιχα). Εντούτοις, από τη σύγκριση του οκταμήνου 2017/2016 και παρά την υποχώρηση του τζίρου τον τελευταίο μήνα του καλοκαιριού, προκύπτει βελτίωση του δείκτη κατά +1,7%, με το τρίμηνο Ιουνίου - Αυγούστου 2017/2016 να κινείται επίσης σε ανοδικά επίπεδα της τάξεως του +1,2%.
- Ο τζίρος των επιχειρήσεων στο δεύτερο μήνα των θερινών εκπτώσεων κινήθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα από εκείνα του Ιουλίου, κάτι αναμενόμενο αν ληφθεί υπόψη η κορύφωση των καλοκαιρινών διακοπών το μήνα Αύγουστο. Μηνιαία υποχώρηση της τάξεως του -2,5% εμφανίζει και ο εποχικά διορθωμένος - χωρίς καύσιμα - Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο, μία τάση όμως που ανατρέπεται σε ετήσια συγκριτική βάση (Αύγουστος 2017/2016: +1,0%), αντανακλώντας στην πραγματικότητα την πτώση των τιμών και την αναμενόμενη επαναφορά τους στα πρότερα επίπεδα το Σεπτέμβριο (ΔτΚ). Η τελευταία επισήμανση αναμένεται να ωφελήσει σημαντικά τους καταναλωτές.

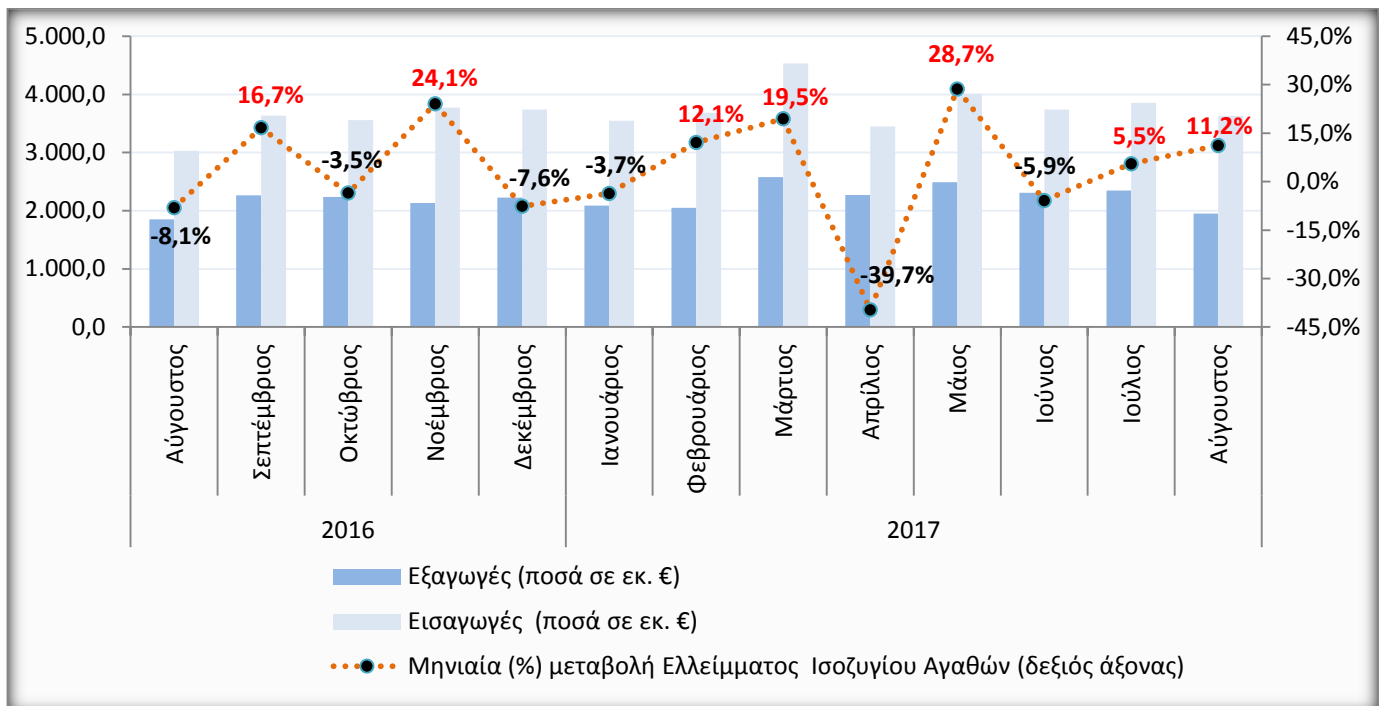
Διάγραμμα 2: ΔΚΕ στο Λιανικό Εμπόριο – Αύγουστος 2017 (εποχικά διορθωμένος, εκτός καυσίμων & λιπαντικών - πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.) – Ανάλυση ανά υποκατηγορία

Υποσημείωση Διαγραμμάτων 1-2: Τα δεδομένα της ΕΛ.ΣΤΑΤ. που απεικονίζονται στα παραπάνω διαγράμματα αφορούν επιχειρήσεις Λιανικού εμπορίου με ετήσιο κύκλο εργασιών - εξαιρουμένου του ΦΠΑ - άνω των 200.000 €.

- Η υποκατηγορία των «Πωλήσεων εκτός Καταστημάτων» καταγράφει για δεύτερο συνεχόμενο μήνα τη μεγαλύτερη αύξηση τζίρου τόσο σε μηνιαία όσο και σε ετήσια βάση (Αύγουστος/Ιούλιος 2017: +4,3% & Αύγουστος 2017/2016: +22,2%), αποτέλεσμα της εξοικείωσης των καταναλωτών με τις νέες μορφές (ηλεκτρονικών – εξ' αποστάσεως) πωλήσεων. Ανοδικά σε σχέση με τον Αύγουστο του 2016 κυμάνθηκε τόσο ο κύκλος εργασιών των καταστημάτων «Βιβλίων - Χαρτικών - Λοιπών Ειδών» (+5,1%) όσο και ο αντίστοιχος της «Ένδυσης - Υπόδησης» (+1,2%), εξαιτίας της ένταξης πληθώρας αγαθών υψηλής καταναλωτικής προτίμησης στις προαναφερθείσες υποκατηγορίες (π.χ. προϊόντα τεχνολογίας). Στον αντίποδα, τη μεγαλύτερη μηνιαία μείωση τζίρου υπέστησαν τα καταστήματα «Ένδυσης - Υπόδησης» (- 4,7%) και τα «Πολυκαταστήματα» (- 4,1%), με την επικρατέστερη αιτία να αποδίδεται στην καλύτερη επίδοση του πρώτου μήνα των θερινών εκπτώσεων (Ιούλιο). Αντιστοίχως, οι πωλήσεις των μικρότερων καταστημάτων «Τροφίμων - Ποτών - Καπνού» εμφανίζουν τη μεγαλύτερη ετήσια κάμψη (-1,6%), λόγω της προτίμησης του καταναλωτικού κοινού στα «Μεγάλα Καταστήματα τροφίμων»/Σούπερ μάρκετ αλλά και την επαναδραστηριοποίηση καταστημάτων μεγάλης αλυσίδας. Ωστόσο, η τελευταία επισήμανση μένει να επιβεβαιωθεί σε βάθος χρόνου προκειμένου να διαπιστωθεί εάν οφείλεται σε συγκυριακούς παράγοντες.

Διάγραμμα 3: Εξέλιξη Εισαγωγών, Εξαγωγών και Ελλείμματος Ισοζυγίου Αγαθών (Αύγουστος 2017 – Πηγή ΤτΕ).

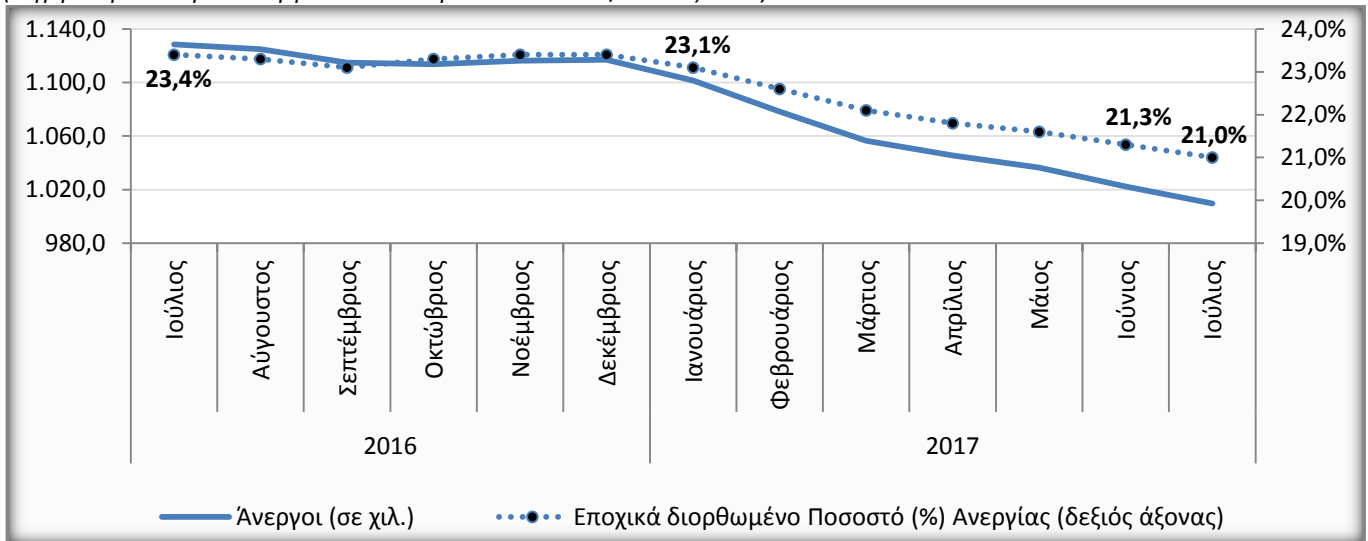

Υποσημείωση Διαγράμματος 3: Η βελτίωση του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών απεικονίζεται με αρνητικές μεταβολές στη διαγραμματική παρουσίαση (μαύρη απόχρωση) και η επιδείνωση με αντίστοιχες θετικές (κόκκινη απόχρωση).

- Διόγκωση για δεύτερο συνεχόμενο μήνα καταγράφει το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών τον Αύγουστο του 2017, με συνέπεια να εμφανίζει αύξηση τόσο σε σύγκριση με τον Ιούλιο (11,2% ή +169,0 εκ. €) όσο και με τον αντίστοιχο μήνα του 2016 (42,9% ή +503,6 εκ. €). Η μεγαλύτερη μηνιαία μείωση των εξαγωγών έναντι των εισαγωγών, τόσο σε απόλυτες όσο και σε ποσοστιαίες μεταβολές, τον τελευταίο μήνα του καλοκαιριού, αποτυπώνει την έντονη εξάρτηση της οικονομίας από τις εισαγωγές, αναδεικνύοντας το πρόβλημα ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων. Από την άλλη πλευρά ο βραδύτερος ετήσιος ρυθμός αύξησης των εξαγωγών έναντι των εισαγωγών (Αύγουστος 2017/2016: +5,3% έναντι +19,9%), στην πραγματικότητα επιτείνει το πρόβλημα του ελλειμματικού εμπορικού ισοζυγίου, το οποίο είχε περιοριστεί σημαντικά την περίοδο 2009 - 2013 και 2015 - 2016, εξαιτίας της συρρίκνωσης των εισοδημάτων αλλά και της επιβολής των Capital Controls.
- Σε όρους οκταμήνου το 2017 παρατηρείται ισόποση ποσοστιαία αυξητική μεταβολή των εισαγωγών και των εξαγωγών (15,5%). Η υπερίσχυση όμως των πρώτων σε απόλυτα νούμερα, κατά περίπου 1,64 δις €, επιβαρύνει σημαντικά το ισοζύγιο αγαθών σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2016, δημιουργώντας ισόποσο έλλειμμα. Πρέπει να τονιστεί το γεγονός πως το διευρυμένο ελλειμματικό ισοζύγιο αγαθών του μηνός Αυγούστου οφείλεται εν πολλοίς στο διογκωμένο έλλειμμα του ισοζυγίου

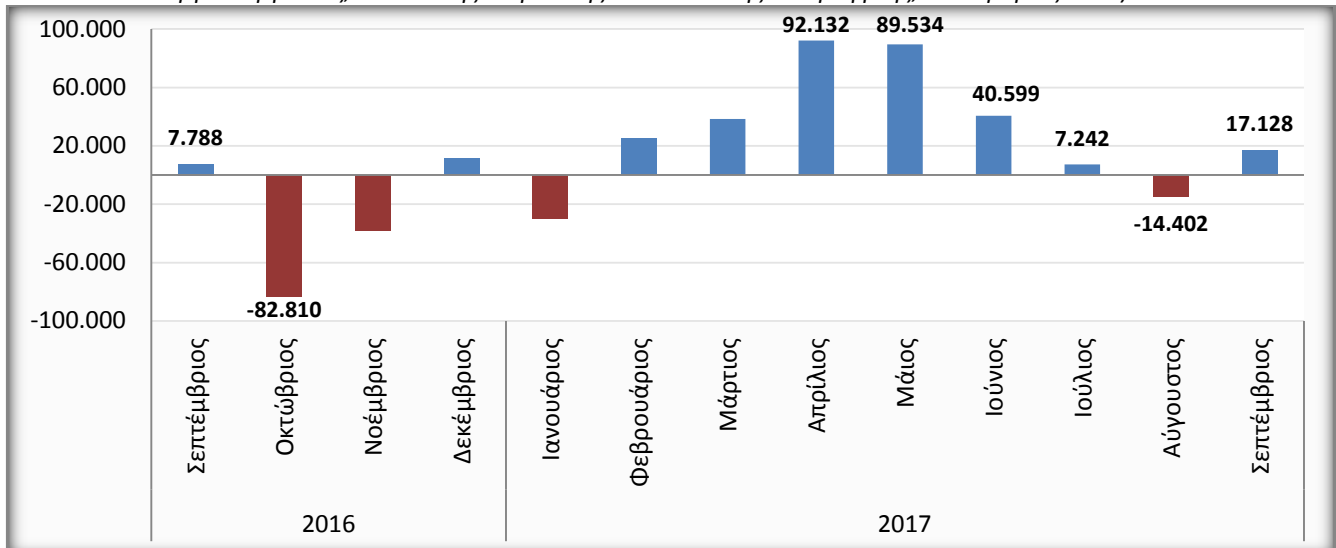
καυσίμων (580 εκ. €), ως αποτέλεσμα της ανόδου των διεθνών τιμών του πετρελαίου. Από τα παραπάνω συνάγεται το συμπέρασμα πως η ενίσχυση της ιδιωτικής καταναλωτικής δαπάνης που παρατηρείται στη διάρκεια του 2017 καλύπτεται σχεδόν εξολοκλήρου από εισαγόμενα προϊόντα, καταδεικνύοντας την αδυναμία της εγχώριας παραγωγής να ανταποκριθεί στις νέες απαιτήσεις της αυξημένης ζήτησης.

Διάγραμμα 4: Μηνιαία εξέλιξη του εποχικά διορθωμένου ποσοστού Ανεργίας & του αριθμού των Ανέργων
(Πηγή: Μηνιαία Έρευνα Εργατικού Δυναμικού: ΕΛ.ΣΤΑΤ./Ιούλιος 2017).

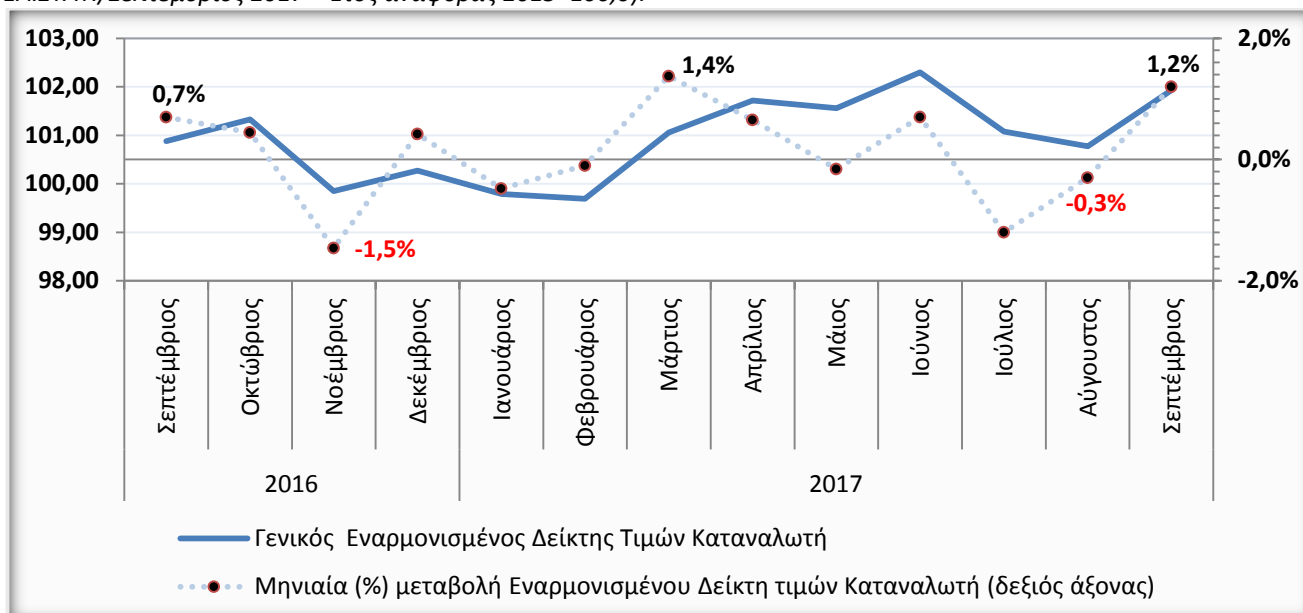
- Πτωτικά κινήθηκε για έβδομο συνεχόμενο μήνα το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας τον Ιούλιο του 2017. Πιο αναλυτικά διαμορφώθηκε στο 21,0% από το 21,3% τον περασμένο Ιούνιο και 23,4% τον Ιούλιο του 2016, απόρροια της συρρίκνωσης του αριθμού των ανέργων (Ιούλιος 2017/2016: -119.000 άτομα) και της ταυτόχρονης αύξησης των απασχολουμένων (+93.400 άτομα).
- Η αξιολογούμενη υποχώρηση του δείκτη, με σημείο καμψής τις αρχές του τρέχοντος έτους, οφείλεται στη βελτιωμένη φετινή τουριστική κίνηση αλλά και στην τόνωση της ιδιωτικής κατανάλωσης, βάσει της ανόδου του κύκλου εργασιών στο Λιανικό εμπόριο στη διάρκεια των δύο πρώτων μηνών του καλοκαιριού. Παρόλα αυτά, η διαρκώς αυξανόμενη συμμετοχή των ευέλικτων μορφών απασχόλησης προκαλεί προβληματισμό για την ποιότητα των νέων θέσεων εργασίας, καθιστώντας επιτακτική ανάγκη την παροχή κινήτρων στους εργοδότες για την πρόσληψη απασχολουμένων με καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Προς αυτή την κατεύθυνση και προκειμένου να περιοριστεί η ανασφάλεια στην αγορά εργασίας αλλά και η απώλεια των κρατικών εσόδων (μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές από υποαπασχόληση /αδήλωτης εργασίας), θα πρέπει να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν επιπρόσθετες δράσεις στοχευμένες στη μείωση των εργοδοτικών εισφορών και των βαρών που αυτές συνεπάγονται για την εγχώρια επιχειρηματικότητα.

Διάγραμμα 5: Ροές μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα (σε άτομα, πηγή: Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Σεπτέμβριος 2017).

- Επαναφορά του θετικού ισοζυγίου ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα (Πληροφοριακό σύστημα Εργάνη) σημειώθηκε στη διάρκεια του μηνός Σεπτεμβρίου 2017. Πιο αναλυτικά, οι νέες προσλήψεις υπερίσχυαν των αποχωρήσεων, με συνέπεια το αρνητικό ισοζύγιο του μηνός Αυγούστου (-14.402 άτομα) να μετατραπεί σε πλεόνασμα 17.128 θέσεων, ενώ στη διάρκεια του Α' εννιαμήνου του τρέχοντος έτους καταγράφεται συνολικό θετικό ισοζύγιο της τάξεως των 265.871 (καλύτερη επίδοση από το 2001), έναντι επίσης θετικού ισοζυγίου 245.605 θέσεων εργασίας το αντίστοιχο διάστημα του 2016.
- Η βελτιωμένη, παρόλα αυτά, εικόνα που παρατηρείται στους πρώτους εννιά μήνες του 2017, αντισταθμίζεται/υποβαθμίζεται από τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των νέων θέσεων μισθωτής απασχόλησης. Συγκεκριμένα, η επικράτηση της μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης (60,3% έναντι 39,7% πλήρους απασχόλησης το Σεπτέμβριο του 2017 και 53,5% έναντι 46,5% στο εννιάμηνο) συνιστά ανησυχητική εξέλιξη, ιδιαίτερα από τη στιγμή που καταγράφεται διαρκώς αυξανόμενη συχνότητα της συγκεκριμένης τάσης. Ο επισφαλής χαρακτήρας των νέων θέσεων εργασίας έχει αρνητικό αντίκτυπο στο ύψος των μισθών και συνεπώς τόσο στα κρατικά έσοδα όσο και στη ρευστότητα της Αγοράς/κατανάλωση. Προς επίρρωση των ανησυχητικών τάσεων που αναφέρθηκαν παραπάνω, ο κλάδος του Λιανικού Εμπορίου συμπεριλαμβάνεται μεταξύ εκείνων με τα 5 υψηλότερα αρνητικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη διάρκεια του Σεπτεμβρίου 2017 (-2.667 θέσεις εργασίας).

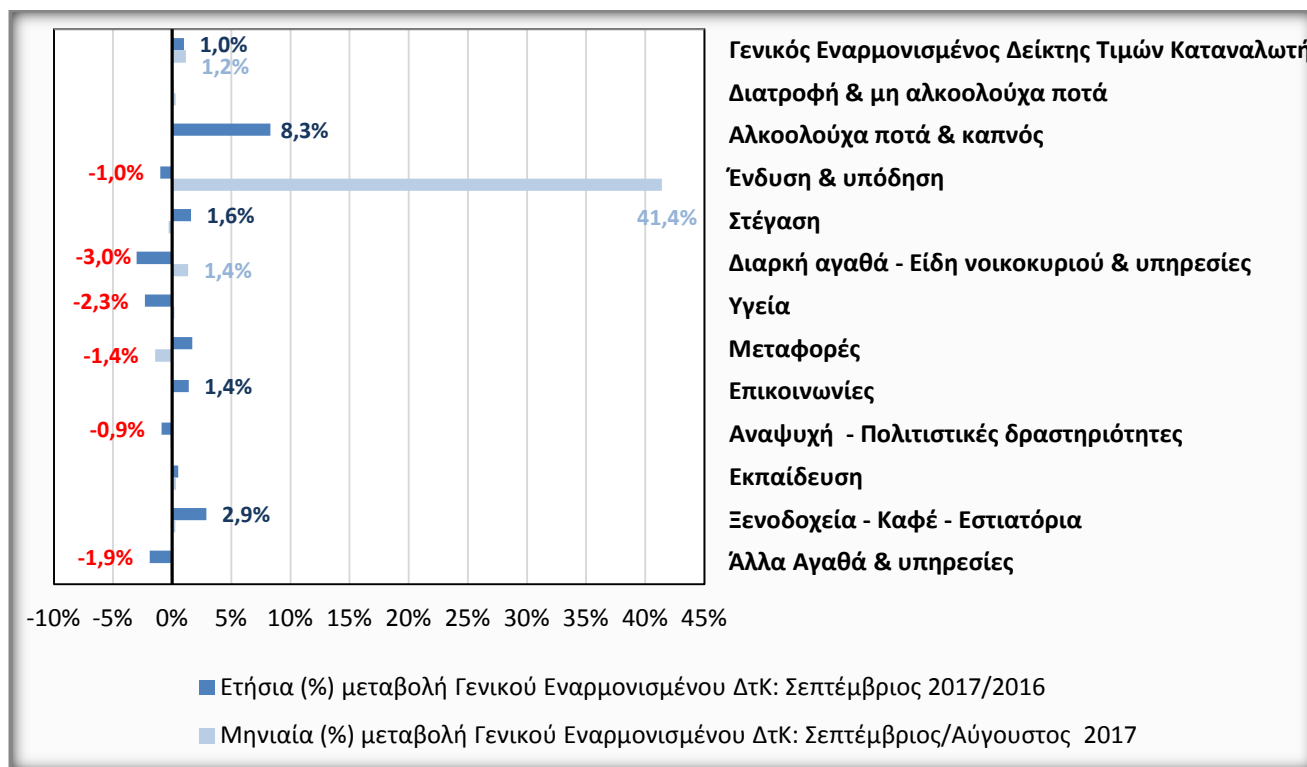
Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του Γενικού Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ./Σεπτέμβριος 2017 – Έτος αναφοράς 2015=100,0).

Υποσημείωση Διαγράμματος 6: Η επιλογή του Εναρμονισμένου ΔτΚ έναντι του εθνικού ΔτΚ, αποσκοπεί στη μεγαλύτερη συγκρισιμότητα των στοιχείων για τον πληθωρισμό των Κρατών – Μελών της Ε.Ε. και στην επίτευξη του κριτηρίου σύγκλισης της σταθερότητας των τιμών.

- Αύξηση τόσο σε ετήσια (+1,0% Σεπτέμβριος 2017/2016) όσο και σε μηνιαία βάση (Σεπτέμβριος/Αύγουστος 2017: +1,2%) σημείωσε ο Εναρμονισμένος ΔτΚ το Σεπτέμβριο του 2017. Η ετήσια επίδοση του δείκτη κινείται ανοδικά, ύστερα από την παρατηρούμενη στη διάρκεια του καλοκαιριού υποτονική μεσοσταθμική αύξησή του κατά +0,8%. Εντούτοις, σε σύγκριση τόσο με τα Κράτη – Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (+1,8%) όσο και με εκείνα της Ευρωζώνης (+1,5%), η ετήσια άνοδος του εθνικού επιπέδου τιμών υπολείπεται ουσιαδώς των αντίστοιχων Κοινοτικών επιδόσεων, λόγω της περιοριστικής νομισματικής πολιτικής, η οποία επιτείνεται από τη μη ένταξη της ελληνικής οικονομίας στο πρόγραμμα της ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ (QE).
- Η αξιοσημείωτη μηνιαία αύξηση του δείκτη (+1,2%), οφείλεται κατά κύριο λόγο στην επαναφορά των τιμών στα επίπεδα πριν από τις θερινές εκπτώσεις, μία τάση η οποία είχε επαναληφθεί και το Μάρτιο του 2017 (Μάρτιος/Φεβρουάριος 2017: +1,4%), με την πάροδο δηλαδή των χειμερινών εκπτώσεων. Παράλληλα, η διόγκωση της έμμεσης φορολογίας σε κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών ευρείας καταναλωτικής προτίμησης, συνετέλεσε στη μεσοσταθμική ετήσια αύξηση του επιπέδου των τιμών κατά +1,0%.

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του Γενικού Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. /Σεπτέμβριος 2017 – Έτος αναφοράς 2015 = 100,0) - Ανάλυση ανά υποκατηγορία.

- Η αύξηση των τιμών, πρωτευόντως στα καπνικά προϊόντα (+8,3%) και δευτερευόντως στις παρεχόμενες υπηρεσίες από Ξενοδοχεία – Καφέ – Εστιατόρια (+2,9%), συνέβαλε στην ετήσια άνοδο του δείκτη κατά 1,0%, ενώ η ολοκλήρωση της θερινής εκπτωτικής περιόδου επέδρασε ουσιαστικά στην μηνιαία αύξησή του (Σεπτέμβριος/Αύγουστος 2017: +1,2%). Στο παραπάνω πλαίσιο, τα καταστήματα του κλάδου Ένδυσης & Υπόδησης, εφαρμόζοντας σε εκτεταμένη βάση ελκυστική, για τους καταναλωτές, τιμολογιακή πολιτική στη διάρκεια των μηνών Ιουλίου και Αυγούστου, εμφάνισαν το Σεπτέβριο τη μεγαλύτερη ανοδική προσαρμογή/επαναφορά του επιπέδου των τιμών τους (+41,4%).